de historische voertuigwereld in Nederland

om het behoud van
het erfgoed van de weg

FEHAC

FEDERATIE HISTORISCHE AUTOMOBIEL- EN MOTORFIETSCLUBS

RAPPORTAGE VAN EEN ONDERZOEK

Deze publicatie is een uitgave van de Federatie Historische Automobiel- en Motorfietsclubs (FEHAC) in samenwerking met de Fédération Internationale des Véhicules Anciens (FIVA).

De in dit rapport opgenomen teksten en grafische weergaven mogen zonder toestemming van de FEHAC overgenomen worden, mits de weergave daarvan compleet en ongewijzigd plaats vindt.

secretariaat FEHAC
Ambachtsweg 4-S
3953 BZ MAARSBERGEN
www.fehac.nl

general secretary FIVA
Duckets House
Steeple Aston
Oxfordshire
OX25 4SQ
GROOT BRITTANNIE
www.fiva.com

november 2006

Inhoudsopgave

Voorwoord van John Surtees	3
Doel en achtergrond van het FIVA onderzoek	4
Belangrijkste resultaten	5
Aantallen en het gebruik van historische voertuigen	6
Profiel van de eigenaar	8
Economische betekenis van het klassieke voertuig	10
Het vervolg	11
Participanten in het onderzoek	12

Voorwoord
John Surtees

Vorige maand is tijdens een bijeenkomst in het Brusselse stadhuis het FIVA rapport “The historic vehicle movement in Europe” gepresenteerd aan vertegenwoordigers van de Europese instellingen. Niemand minder dan John Surtees introduceerde dit rapport. In de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw reisde hij de racecircuits van de wereld af en boekte er immense successen. Hij is de enige coureur die zowel wereldkampioen op de motor als in de Formule 1 is geweest. Ook na dat kampioenschap, in 1964 met Ferrari, bleef hij nog vele jaren actief in de autosport. De laatste tijd is hij een enthousiaste deelnemer en bezoeker van historische races en andere events geworden. Juist omdat hij een groot deel van de boeiende geschiedenis van de auto- en motorwereld aan den lijve heeft ervaren nemen we zijn voorwoord uit het Europese rapport graag over in deze publicatie, die op basis van het door de FIVA uitgevoerde onderzoek de situatie in Nederland belicht.

In 1960 maakte ik de overstap van twee naar vier wielen, na zeven wereldkampioenschappen op de motor. Historische events over de hele wereld brachten me de afgelopen jaren terug in de tijd, als berijder of bestuurder van precies dezelfde machines waarmee ik heb geracet. Niet alleen op circuits, maar ook in dorpen en steden werkte het enthousiasme van jong en oud langs de kant aanstekelijk.

Europa speelt al veel meer dan 100 jaar een centrale rol in de ontwikkeling van auto’s en motoren én in de auto- en motorsport. Het gaat om een deel van ons erfgoed, dat de laatste jaren door de groei van het aantal events een enorme steun in de rug heeft gekregen. Belangrijke producenten hebben een structuur gecreëerd om de klassieke auto’s en motoren die ze hebben gefabriceerd in stand te houden en er is een hele bedrijfstak ontstaan die voor de onderdelen en de vakkennis zorgt die de liefhebbers nodig hebben om met de voertuigen die ze koesteren de weg op te kunnen blijven gaan. Het is zeker niet alleen de wat oudere populatie met een topinkomen die deze bezieling heeft. Het gaat om mensen van alle leeftijden en rangen en standen. De voertuigen dekken een enorm spectrum, van zeer basaal tot super exotisch, en elk voertuig is een deel van onze geschiedenis. Het zien en horen van deze machines in combinatie met hun geschiedenis en soms mijn persoonlijke herinneringen maar vooral ook het enthousiasme dat ze zichtbaar teweeg brengen heeft me er toe aangezet om me sterker voor de historische voertuigwereld in te gaan zetten. Om die reden sta ik volledig achter dit soort onderzoek, dat dit belangrijke onderdeel van ons internationaal mobiele erfgoed zal helpen bewaren en promoten.

Doel en achtergrond van het FIVA-onderzoek

De FEHAC zet zich al 30 jaar in voor het behoud van het Nederlandse erfgoed van de weg. Deze belangenbehartiging voor de liefhebbers van historische voertuigen in Nederland kan echter niet worden gedaan, zonder voortdurend te kijken naar de ontwikkelingen binnen de Europese Unie. Door de opening van de grenzen en de creatie van één economische markt wordt de regelgeving rond voertuigtechniek en voertuiggebruik sterk bepaald vanuit de Europese Unie. De FEHAC is daarom al jaren lid van de FIVA, de mondiale koepelorganisatie van nationale federaties van historische voertuigen. De FIVA richt zich tot de Europese instellingen zoals de Europese Commissie en het Europese Parlement. Voor deze belangbehartiging is cijfermatig inzicht van wezenlijk belang. Om daarin te voorzien heeft de FIVA het initiatief genomen om een Europees onderzoek op touw te zetten. De FEHAC heeft hier vanzelfsprekend aan meegedaan.

In totaal hebben 11 nationale federaties meegedaan aan het onderzoek. Het bestond uit drie deelonderzoeken, te weten onder de eigenaren van historische voertuigen, onder de clubs in deze sector, en onder de bedrijven die op historische voertuigen georiënteerd zijn.

De FEHAC heeft voor het onderzoek onder bedrijven in de historische voertuigbranche samen gewerkt met de FOCWA, de Nederlandse vereniging van ondernemers in het carrosseriebedrijf, afdeling restauratiebedrijven.

Het onderzoek bestrijkt drie “aandachtsgebieden”, te weten:

1) aantal en gebruik van de voertuigen
2) sociaal-economische factoren van de bezitter
3) economische importantie en werkgelegenheid en kenmerken van de bedrijfstak

Deze vormen ook het “chassis” van deze publicatie van de Nederlandse data.

Alle gegevens die de deelnemers aan het onderzoek op papier of elektronisch hebben ingevuld zijn uitsluitend verwerkt en geanalyseerd door een door de FIVA benoemd onderzoeksteam, gevestigd in Groot Brittannië. De FEHAC heeft in dit rapport de onderzoeksresultaten nog verrijkt met gegevens omtrent voertuiggebruik- en bezit uit openbare bronnen, zoals van het CBS en de BOVAG. De in deze publicatie gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op de gegevens van bijna 3.500 eigenaren, bedrijven en clubs in Nederland. Gezien de omvang van de streekproef is deze voldoende representatief.

Het FIVA onderzoek is voor het grootste deel gefinancierd uit de algemene middelen van de FIVA, alsmede uit een aanzienlijke donatie van een aantal Duitse autofabrikanten die een eigen “classic car”-afdeling of zelfs dochterbedrijf hebben. Daarnaast hebben ook de 11 nationale federaties waaronder de FEHAC een bijdrage betaald.

Belangrijkste resultaten

1. Aantallen en het gebruik van het klassieke voertuig (25 jaar en ouder)

   - 4% van het totaal aantal voertuigen (inclusief aanhangwagens) betreft een klassiek voertuig
   - Meer dan de helft bestaat uit personenauto's
   - Gemiddeld wordt nog geen 1.900 kilometer afgelegd
   - Het aandeel in kilometers van personenauto's is slechts 0,2%

2. Profiel van de eigenaar

   - meer dan 80% van de eigenaren is boven de 40 jaar
   - 55% van de eigenaren heeft een bruto-inkomen tot € 50.000

3. Economische betekenis

   - In Nederland wordt voor 120 miljoen euro per jaar uitgegeven ten behoeve van het klassieke voertuig
   - Er zijn dagelijks meer dan 400 ondernemingen actief in deze sector
   - Door de Nederlandse eigenaren worden meer dan een half miljoen tochten gemaakt waarvan 230.000 meerdaagse

Aantallen en het gebruik van historische voertuigen

Om meer inzicht te krijgen in het klassieke voertuig heeft een groot deel van dit onderzoek zich gericht op de kenmerken van het klassieke voertuig. Dit betreft de leeftijdopbouw, het soort klassiek voertuig en de wijze waarop dit gebruikt wordt.

Leeftijdopbouw voertuigen in Nederland

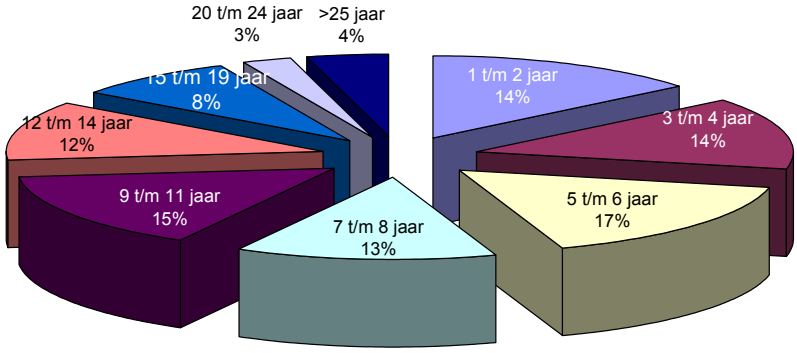

De leeftijdopbouw van de motorvoertuigen heeft betrekking op bijna 10 miljoen voertuigen. Hieronder vallen alle denkbare voertuigen zoals personenauto's, motorfietsen, bestelauto's andere vrachtauto's en bussen alsmede aanhangwagens. Een zeer beperkt deel van het totaal heeft betrekking op klassieke voertuigen. Indien naar de onderverdeling van de verschillende soorten voertuigen kijken dan zien we het volgende beeld.

Klassieke voertuigen per categorie

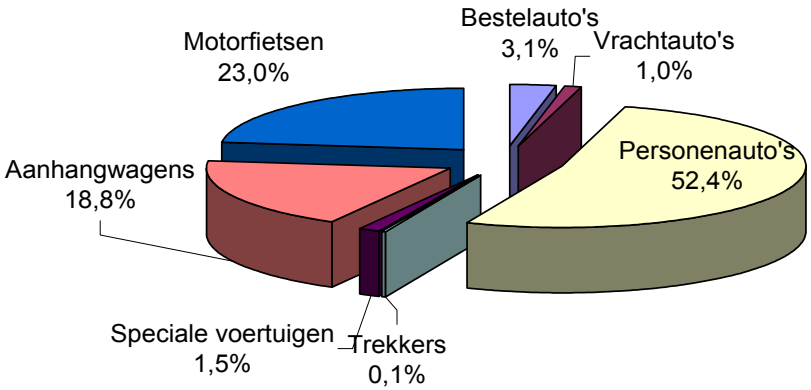

Opvallend in de verdeling is het grote aantal aanhangwagens (waaronder ook caravans e.d.) van ruim 70.000 en de 85.000 motorfietsen. Verder zien we de uiterst geringe groep aan vrachtauto's en andere bedrijfsvoertuigen. Voorbeeld is de sector autobussen waarvan er nog 537 bekend zijn. Zoals te verwachten wordt de grootste groep klassieke voertuigen gevormd door de personenauto's. Volgens het CBS zijn er 195.000 klassieke personenauto's geregistreerd. Het FIVA onderzoek laat zien dat van het aantal auto's 65% van dusdanige kwaliteit zijn dat hier mee gereden kan worden. De overige 35% is in restauratie of wordt alleen aangehouden vanwege de historische waarde maar maakt geen deel uit van het verkeer. In Nederland rijden er met enige regelmaat ongeveer 125.000 historische personenauto's.

Naast het aantal is ook het gebruik van wezenlijk belang immers het gebruik bepaald hoeveel klassiekers op de Nederlandse wegen te zien zijn.

Afgelegde kilometers door historische voertuigen

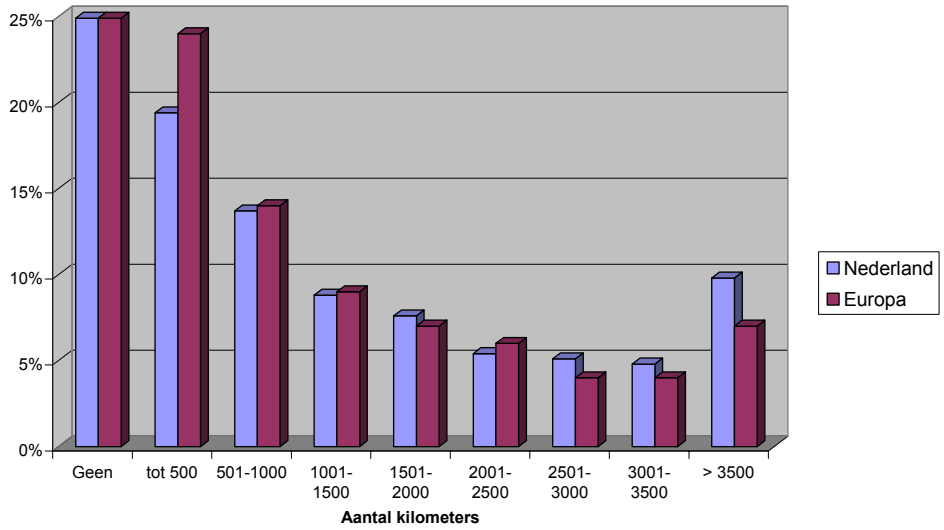

Het onderzoek wijst uit, dat met een klassiek voertuig in Nederland gemiddeld 1.894 kilometers wordt afgelegd. Opvallend is dat een groot deel van de voertuigen in Nederland in het geheel geen kilometers maakt. In zowel Nederland als de rest van Europa wordt met bijna de helft van de voertuigen minder dan 500 kilometer per jaar afgelegd. Slechts een gering deel van de voertuigen rijdt veel meer dan gemiddeld. Zoals voor de hand ligt nemen klassieke personenauto's het grootste deel voor hun rekening nemen. Gezamenlijk leggen ze ongeveer 240 miljoen kilometers af. Dit lijkt veel maar het aantal kilometers dat in Nederland door alle personenauto's wordt afgelegd bedraagt 122 miljard kilometers. Klassieke auto's zijn goed voor slechts 0,2% van het aantal jaarlijks afgelegde kilometers. In Europa ligt dit percentage op 0.8% en is daarmee iets hoger dan in Nederland.

Naast het aantal afgelegde kilometers is ook de waarde van de klassieke voertuigen een interessant gegeven. Uit onderstaande grafiek valt af te lezen dat de waarde van de meeste voertuigen zowel in Europa als Nederland ruim onder de € 10.000 ligt. Slechts een beperkt deel heeft een hoge waarde.

Waarde van het klassieke voertuig

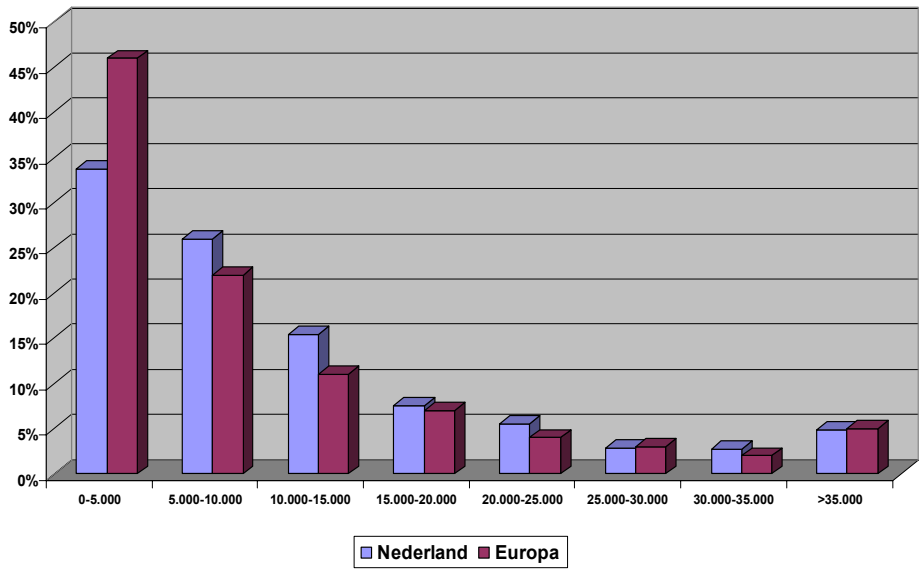

Profiel van de eigenaar

Naast het voertuig is de eigenaar evenzeer van belang. Wat zijn de belangrijkste kenmerken van de eigenaar ten aanzien van leeftijd en inkomensopbouw.

Leeftijdsopbouw bezitters van klassieke voertuigen in Nederland

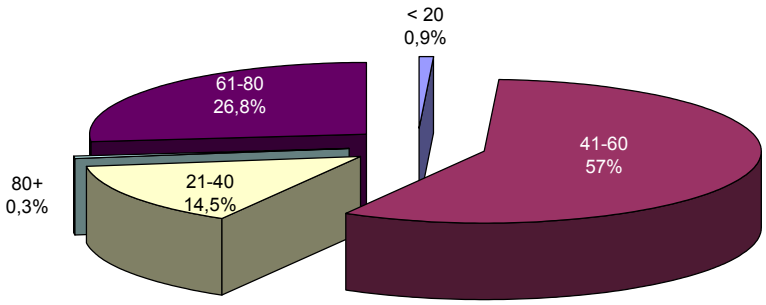

Het bezit van een klassiek voertuig begint in de leeftijdscategorie van de 40 plussers duidelijk serieuze vormen aan te nemen. Het grootste deel van de eigenaren zitten in de leeftijd tussen de 40 en 60 jaar met nog een aanzienlijke groep 60 plussers.

Leeftijden bezitters klassieke voertuigen in Europa

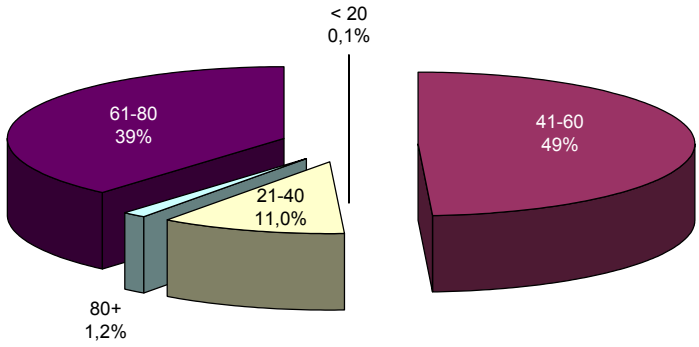

Evenals in Nederland is in Europa de bezitter ruim ouder dan 40 jaar. Opvallend is wel dat de groep 60 plussers in Europa veel groter is dan in Nederland. De Nederlandse bezitter van een klassiek voertuig is dus gemiddeld veel jonger dan die in de rest van Europa. In veel landen is het een activiteit geworden die vooral door ouderen wordt uitgevoerd.

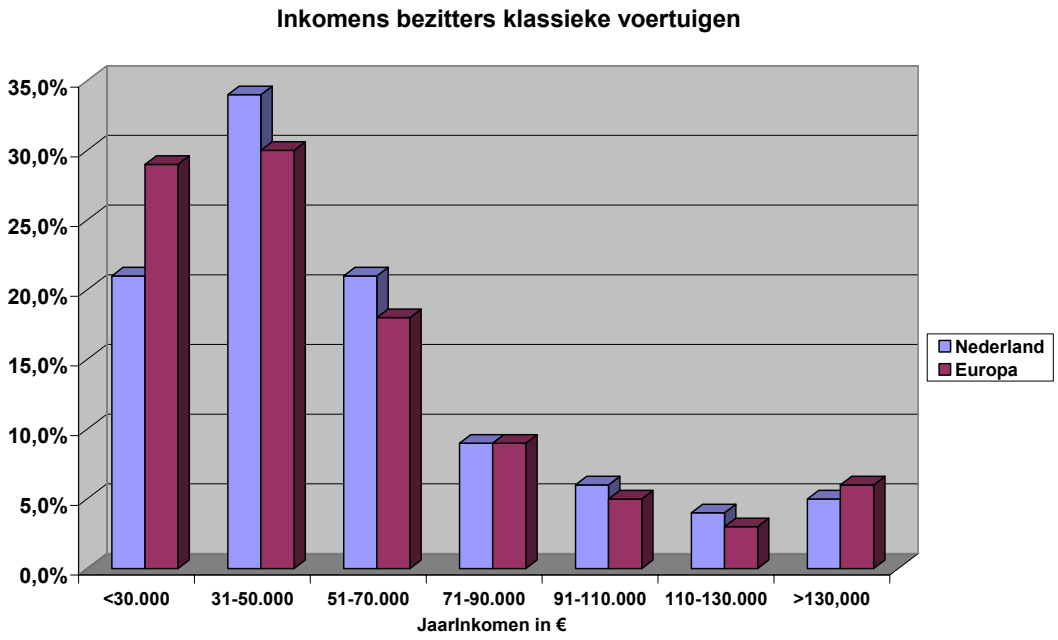

Het uitgevoerde onderzoek ten aanzien van de inkomens laat zien dat een aanzienlijk deel van de bezitters van klassieke voertuigen een gematigd inkomen heeft. De groep tot een inkomen van € 50.000 is zwaar oververtegenwoordigd terwijl de hogere inkomensgroepen een beperkt deel uit maken van deze populatie. Opvallens is wel dat in Nederland in de laagste inkomenscategorie minder eigenaren kent terwijl dit in de groep van € 31.000 tot € 50.000 hoger is. In de hogere inkomensgroepen zijn deze nagenoeg gelijk met een klein verschil in de hoogste inkomensgroep daar zien we dat het Europese gemiddelde iets hoger ligt dan in Nederland.

Economische betekenis van het klassieke voertuig

In het onderzoek is ook gekeken naar de economische kant van het gebruik van het klassieke voertuig. Enerzijds is een onderzoek gedaan naar de ondernemingen die actief zijn in deze branche anderzijds is onderzocht wat de betekenis is van het recreatief gebruik van het voertuig.

Uitgaven ten behoeve van het klassieke voertuig
(in miljoenen euro's)

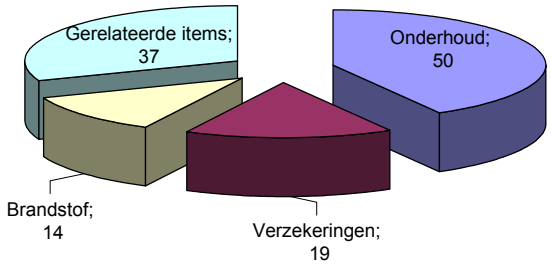

In Nederland wordt jaarlijks voor ruim 120 miljoen euro uitgegeven (in geheel Europa 2,2 miljard euro) aan alles rond het klassieke voertuig. Niet verrassend is dat het onderhoud het grootste deel van de uitgaven voor hun rekening neemt echter ook aan gerelateerde items wordt veel geld uitgegeven. De gerelateerde items hebben niet alleen betrekking op boeken, tijdschriften, modellen en gereedschappen maar ook op bijvoorbeeld het bezoek aan musea.

Uit het onderzoek naar de ondernemingen die in Nederland actief zijn, valt nog het volgende af te lezen:

- In Nederland zijn ongeveer 400 gespecialiseerde bedrijven voor klassiekers
- Zij bieden directe werkgelegenheid voor ruim 1.400 mensen
- 47% van de bedrijven bestaat uit eenmanszaken
- 76% van deze bedrijven bestaan langer dan 10 jaar
- 17% van de medewerkers van deze bedrijven is jonger dan 25 jaar en 67% van de ondernemers geven aan problemen te hebben met de invulling van vacatures

Naast de direct bij het klassieke voertuig betrokken ondernemers heeft ook de toeristische sector veel belang bij deze branche. Uit het onderzoek blijkt duidelijk dat de bezitters van klassieke voertuigen vaak op pad gaan er worden daarbij zowel dagtrips als meerdaagse tochten gemaakt. De belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek zijn hierna opgenomen.

- Klassieke bezitters zijn goed voor jaarlijks 230.000 overnachtingen (in heel Europa 2.7 miljoen) waarvan 114.000 binnen Nederland
- In totaal worden er 288.000 dagtrips gemaakt
- 53.000 dagtrips worden gemaakt naar de omliggende landen
- 176.000 keer wordt door leden een bijeenkomst van een klassieker vereniging bezocht.

Het vervolg

Dit onderzoek geeft een goed eerste inzicht in de betekenis van het klassieke voertuig. Duidelijk is wel dat de historische voertuigwereld de komende jaren onderwerp van discussie zal blijven. Er zal veel overtuigingskracht nodig zijn om ook in de toekomst te kunnen blijven rijden. Gelukkig is er in brede lagen van de bevolking én van de politiek veel sympathie voor onze prachtig culturele erfgoed. Maar dit is niet genoeg en we zullen hard moeten blijven werken om dit over te brengen.

We zullen het daarbij vooral moeten hebben van overtuigende argumenten, gebaseerd op feiten en cijfers. Het initiatief van de FIVA om een pan-Europees onderzoek te doen naar het belang van de historische voertuigbeweging is in die richting een goede stap geweest. De FEHAC zal er binnen de FIVA, in overleg met een aantal andere belangrijke federaties in Europa, op aandringen dat er een vervolg komt op dit onderzoek. We denken hierbij aan een meer uitgebreid onderzoek door ondermeer gebruik te maken van gegevens die andere organisaties al beschikbaar hebben. Verder zal er een sterkere samenwerking moeten komen met de sectoren die er belang bij hebben, dat de liefhebbers hun auto's, motorfietsen en andere machines in beweging kunnen houden, zoals de leveranciers van onderdelen, banden en brandstoffen, de restauratiebedrijven, verzekeraars maar ook de toeristenbranche.

De FEHAC

De FEHAC (Federatie Historische Automobiel- en Motorfietsclubs) stelt zich vanaf haar oprichting (in 1976) ten doel de belangen te behartigen van de eigenaren en houders van voertuigen welke uit historisch oogpunt in stand worden gehouden. Het gaat als regel om voertuigen van 25 jaar en ouder. De FEHAC telt bijna 200 leden, Nederlandse verenigingen en stichtingen die samen circa 70.000 personen vertegenwoordigen. Al deze mensen spannen er zich er voor in om de historische voertuigen die zij bezitten in stand te houden, met inzet van kennis, kunde en tijd, en volledig uit eigen middelen. Aldus zorgen zij er voor, ondersteund door een hele bedrijfstak, dat er in Nederland een rijke en gevarieerde collectie voertuigen behouden blijft; niet alleen personenauto's, maar onder meer ook bromfietsen, motorfietsen, autobussen, bedrijfsvoertuigen, legervoertuigen, aanhangwagens en tractoren. In haar 30 jarige bestaan is de FEHAC uitgegroeid tot dé gesprekspartner van de overheid op dit gebied. De FEHAC is aangesloten bij de FIVA (Fédération Internationale des Véhicules Anciens) en vertegenwoordigt de sector wegvoertuigen in de stichting Mobiele Collectie Nederland.

FEHAC stand op concours d' élégance Paleis het Loo

De FIVA

De FIVA (Fédération Internationale des Véhicules Anciens) is zowel op Europees als op mondiaal niveau de enige internationale organisatie, die de belangen van eigenaren van historische voertuigen vertegenwoordigt. De FIVA staat voor de passie van circa 750.000 mensen in 48 landen wereldwijd. De meeste van deze liefhebbers wonen in Europa en daarom bestaat de kern van het werk van de FIVA uit het volgen en beïnvloeden van de Europese regelgeving.
Daarbij staat steeds voorop er voor te zorgen dat bezit en gebruik van historische voertuigen niet onder druk komt te staan van beleid dat op zich gerechtvaardigd is, maar bedoeld om het moderne verkeer in goede banen te leiden. De FIVA onderhoudt daartoe goede contacten met de Europese Commissie en het Europese Parlement. De FIVA erkent het grote belang van verkeersveiligheid en van een duurzame omgang met onze leefomgeving, maar wil tegelijkertijd begrip en erkenning kweken voor het belang van het mobiele erfgoed, dat juist in Europa een integraal onderdeel is van onze cultuur.

Het enthousiasme van honderdduizenden Europeanen voor de voertuigen van weleer staat ook borg voor de het behoud van duizenden meestal kleine en zeer ambachtelijk werkende bedrijven, waar specialisten vaardigheden beoefenen die niet verloren mogen gaan. De historische voertuigbeweging speelt ook een niet te onderschatten rol voor het toerisme in Europa, veelal juist in de regio's die deze inkomstenbron goed kunnen gebruiken. De open grenzen én internet hebben een enorme impuls gegeven aan het ontstaan van grensoverschrijdende contacten tussen de liefhebbers. De FIVA zet zich er voor in om al die aspecten, de historische, de economische en de sociaal-culturele, onder de aandacht te brengen waar en wanneer dat in het internationale veld van belang is, daarbij ondersteund door de nationale federaties zoals de FEHAC. Dat dit alleen mogelijk is wanneer die aspecten met behulp van cijfers en ander feitenmateriaal kunnen worden onderbouwd, is evident.

De FOCWA

FOCWA, de Nederlandse vereniging van ondernemers in het carrosseriebedrijf, is een ondernemersorganisatie met ruim 2150 aangesloten bedrijven. Deze houden zich voornamelijk bezig met het schadeherstel van auto's, bedrijfsvoertuigen, caravans, campers en motorfietsen en het bouwen van aanhangwagens en carrosserieën.

Bij FOCWA zijn ook ruim 40 gekwalificeerde, erkende autorestauratiebedrijven, aangesloten, verspreid over het gehele land. Zij hebben goed opgeleide vaklieden in dienst, beschikken over de machines en de uitrusting voor alle mogelijke specialistische restauratiewerkzaamheden en hebben een enorme kennis van de voorheen gebruikte technieken en materialen. Daarnaast beschikken zij over uitgebreide technische documentatie. De FOCWA autorestauratiebedrijven werken met gestandaardiseerde voorwaarden, op basis waarvan de klant en de ondernemer duidelijke afspraken kunnen maken.

WWW.FEHAC.NL